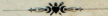

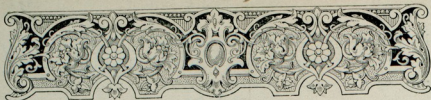
مکتبہ علمیہ دارالافتاء

۱۸ نجفی سنہ

جزء، عدد : ۶۳

فرستادہ صفر ۱۳۱۵

کریڈک احوال عمومیہ و تاریخیہ سی

ہوا اثر مهم، شورای دولت ملکیہ دائرہ سی اعضا سندن سعادتو اندریا قویا سی افندی
حضرتاری طرفندن، وقوع بولان القاسمز اوزربنه صورت مخصوصہ دہ یازلشدہر. افندی مشارایہ
عن اصل کریڈلی اولدیگی کی، یگر می سنہ دن زیادہ جزیرہ جہ برقوق مختلف ماموریتلر ایضا ایاش
وحتی مکتوبجیلقدہ دخی بولاش اولدقلرندن کریڈ حقنسدہ یازہ جقلری شیلر مکملیت وحقیت
اعتباریلہ من کل الوجوه شایان اعتبار واهمیت اولقی لازم گلور .

باخصوص لسانزدہ بو جزیرہ ناک گزرک احوال قدیمہ تاریخیہ سی وگزرک بعدالفتح حادث
اولان وقایعی حقنسدہ نہ شایان قناعت، ندہ حائز امنیت بر اثرمن واردہر . بوجہتلہ قویا سی
افندی حضرتلرینہ، بلند قدر اولان شوہمتلرندن طولانی عموم نامنہ تقدیم تشکری وجیبہ
عدایلرز .
(ابوالضیا توفیق)

معلومات عمومیہ

— ۱ —

کریڈ جزیرہ سی بحر سفیددہ الک لطیف جزیرہ در . آب وھواسنک اعتدال
ولطافتی وقوۃ انباتیہ سی حسیلہ تا اسکی زمانلردن برو شہرت قزاقش اولدیگی کی
موقع جغرافیسی جہتیلہ دخی اہمیت فوق العادہ سی حائز بر نقطہ در .

جزیرہ مذکورہ سی بحر آدرت دفعہ دائر آ مادار طولاشدیف کی بر آ دخی آلی
دفعہ کشت وگذار ایلدم . بیوک کوچک اولق اوزرہ بیٹک یوزی متجاوز کویلرینی
برر برر گزرک حقیقہ بی مثل اولان شو جزیرہ دلارانک بونجہ کوزل مواقعی .
لاہیرت Λαβύρινθος کی مشہور اولان محللرینی، بلاد قدیمہ دن (۱) قالمش اولان
آثار عتیقہ سی و سارہ سی کوردن و اصول وعادات محللیہ و جزیرہ ناک ہر درلو احوالہ

(۱) کریڈک یوزی متجاوز اولان بلاد قدیمہ سنہ دائر « Π 'Εξακόμυτος Κρήνη »
عنوانی تختندہ اولہرق بشقہ جہ تألیف ایلدیگم اثر ایلرودہ طبع و تمثیل ابتدیرلہ جکدر. للہررر.

وقوف تام کسب ایلدم . بناءً علیه اشبو مقاله مندرجاتک بر خیلیسی مشاهدات
وتحقیقات واقعه مه مبتنی در .

۲

کرید جزیره سی الی اسکی زمانلردن برو تاریخده بر موقع مهم طومشدر .
بونک ایچون در که اومیروس "Ομηρος" ایرۆذوقطوس "Περδωτος" ، یولی ویوس
Πολύβιος ، استراوون "Στραβων" ، پلینیوس "Πλίνιος" ، دیۆدۆرقوس اۆسیکلیدیس
Δειδωρος δ Σικελιώτης ، ویریلیوس "Βεργίλιος" ، اۆراطیوس "Οράτιος" و سار
مؤلفین متقدمین طرفدن کریدک احوال عمومیه و تاریخیه سنه دأر بر جوق مقالات
تحریر و ترک اولمش اولدینی گبی متأخرین طرفدن دخی پک جوق آثار یازیلهرق
السنة مختلفهده طبع ونشر ایدلشدر . فرانسزجه ، انگلیزجه ، آلمانجه ، ایٹالیانجه ،
لاتینجه ، وروجیه اولهرق طبع ونشر اولان او منللو آثارک عددی بومقاله نك نهایته
علاوه اوله جق جدول مخصوص ده کوریله جگی اوزره یوز یکریمی متجاوزدر .

۳

کرید جزیره سنک تاریخی اساساً بش قسمه تقسیم اوله بیلور :
برنجی قسمی ، جزیره نك احوال ابتدائیه سیله رومالیرك کریدی استیلا ایتدکلری
تاریخه قدر اولان وقوعات ،
ایکینجی قسمی ، تاریخ مذکوردن کریدک عربلر طرفدن استیلاسنه قدر اولان ،
انقلاباتی ،

اوچنجی قسمی ، عربلرک زمانندن کریدک جنویزلره انتقاله قدر سبق ایدن حالاتی ،
دردنجی قسمی ، جنویزلر زمانندن ونیدیکولرک کریدی ضبط ایتدکلری تاریخه
قدر جریان ایدن و ونیدیکولرک مدت حکومتلرینه متعلق اولان ، حادثاتی ،
بشنجی قسمی ، کریدک سلطنت عثمانیه طرفدن فتح اولندینی تاریخدن صگره
اولان خصوصاتی شاملدر .

آنحیق کریڈک تاریخنک ہر جہتلہ اہمیت عظیمیہ جاز اولان سالف الذکر اقسام مختلفہ سنہ عائد وقوعات تفصیلاتنک نقل و حکایہ سنہ ابتدار اولخیزدن اول جزیرہ نک مذکورہ احوال عمومیہ سی حقندہ مختصراً معلومات ویرمک لازمدر .

برنجی باب

کریڈک احوال عمومیہ سی

۱

موقع جغرافیسی

بحر سفیددہ واقع بش بیوک آطہدن بری اولان کریڈک جزیرہ سی . بحر مذکورک جہت شرقیہ سنک وسطندہ و ممالک عثمانیہ نک سواحلی آراسندہ واقع اولوب اوردیا و آسیا و آفریقا قطعہ لرینک اوجہ دخی یقین بولخسندن طولایی جزیرہ مذکورہ یک مهم بر نقطہ عد و اعتبار اولخمددر .

موقعاً اہمیتی ازمنہ قدیمہ دخی مسلم اولہرق مینوس Minois جزیرہ نک شو اہمیت موقعیہ سندن بالاستفادہ جہت شمالیہ سندن کائن آطہلرک اکثریسی ضبط ایلہ بحر سفیدک جہت شرقیہ سنہ همان تمامیلہ حاکم اولدقدن صگرہ سچلیایہ قدر کیدوب اورادہ محاربہ یہ قیام ایتشددر .

بعض مدقیقینک فکر نچہ کریڈک جزیرہ سی و قتیلہ غرباً مالہ Μαλέα بروئہ و شرقاً آناتولی سواحلنہ متصل بولخس اولدینی حالہ . بوندن اوچ بیوک درتیوز یگرسی بو قدر سنہ اول وقوع بولان زلزلات شدیدہ و تبدلات ارضیہ نتیجہ سی اولہرق قرمدن انفکاک ایلہ الآن گوریلان آطہ حالنہ کلمش و او اثنادہ جہت غربیہ سندن چربغو و آتی کیتیرα Αντιχούρρα و جہت شرقیہ سندن دخی قاشوط و قارپائوس وردوس آطہلری تشکل ایتشددر .

فکر مذکور کجاست مقرر و نیتنی تأییداً شوراسی قید اول نور که : کریدک سواحل غربیه سی ایله اوراده کان مذکور ایکی آلهینی یکدیگر یکنه و بونلری ده ماله آبرونه ربط ایدر قعر دریاده بر صره طاغیر بولدیغی منللو، سواحل شرقیه سی دخی قاشو ط آله سنه و بونی قاربانوس آله سنه و بو آلهینی دخی ردوسه و ردوسی آناتولی ساحلنه ربط ایدر کذلک قعر دریاده دیگر بر سلسله جبال موجود اولوب اشبو جبال متسلسله سطح دریادن یوقاری ایکن تزلزلات و تبدلات مشروحه اثناسنده انجساف ایدر ک کرید جزیره سی ایله هر ایکی طرفنده واقع اولدیغی بالاده ذکر اولان آطیر حادث و متشکل اولمشدر .

کریدک جهت شمالیه سنده کی دگره « کرید دگری » و جهت جنوبیه سنده کی دگره دخی « آفریقا دگری » دینلور . کریددن آفریقا سواحلنه قدر اولان بعد مسافه ازمه قدیمه دخی مشاهیر مؤلفین متقدمیندن فن جغرافیده مشهور اولان استراوون *Strabon* طرفندن تعیین و تخصیص اولمشدر . جزیره نك « قریومه . *Κεῖρον Μέλιον* » نام برونندن آفریقانك سیره نائک *Cyrènaïque* سواحلنه کیمک ایکی کون ایکی کجه و کذلک جزیره نك جهت شرقیه سنده واقع « سامونبون *Σαμόνιον* » برونندن سواحل مصریه وارمق درت کون درت کجه و دیگر بعضیلرینك حسابجه اوج کون اوج کجه سیاحت ایتمه متوقف بولمخ اولدیغی سالف الذکر استراوونك جمله افادتنددر .

۲

کریدک شکلی و درجه طول و عرضی و امتداد سطحیسی (۱)

کرید جزیره نك شکلی طولانی اوله رق، طولی قبریس جزیره نك طولندن زیاده ایسده هر ایکی جزیره نك امتداد سطحیسی بر راده ده اولدیغی سولمکده در . دیگر طرفندن کرید جزیره نك طولی سچلیا و ساردنیا جزیره لرینك طولی نسبتنده ایسده، اشبو ایکی جزیره نك عرضی و امتداد سطحیسی کرید عرضنك و امتداد سطحیسی نك هان ایکی مثلی درجه سنده ایدو کی تخمین اولمخده در .

[۱] جزیره نك اك تكمل بر خریطه می مقاله یه ذیل ایدك مضمدر . [لطایع]

جزیرہ نك طول و عرضی و محیطی ازمئہ قدیمہ دخی حساب اولئش ایسہ ده مؤلفین متقدمین بینندہ او بابدہ خیلی اختلافات وارد ر . مثلاً استراوقن Στράβων طرفدن روایت اولندیفی اوزره سوسیقرطیس Σωσιγένης تحقیقات و تدقیقات لازمی بعدالاجرا جزیرہ نك طولانی ایکی بیک اوچوز و محیطی بش بیک استاذیا (۱) دن زیادہ اولق اوزره تعیین و تحدید ایلش و آرتہ میذوقوس Ἀρτεμίδωρος ایسہ جزیرہ نك محیطی درت بیک یوز استاذیادن عبارت ایدوگنی و ایروقنیموس Ἰερώνυμος دخی طولی ایکی بیک استاذیادن عبارت اوله رق عرضی ایسہ درجات مختلفہ ده و محیطی درت بیک یوز استاذیادن زیادہ بر راده ده بولندیغنی بیان ایلشد ر .

اسکیلاقس Σκυλαξίς و شاعر مشهور ذیکہ آرخوس Διχαρχύος دخی جزیرہ نك طولانی ایکی بیک بشیوز استاذیا و پلینیوس Πλίνιος نام مورخ ایسہ جزیرہ نك طولانی ایکوز روما میلی، یعنی یوزسکر ساعت و عرضی الی روما میلی، یعنی یگر می ساعت و محیطی ده بش یوزسکسان طقوز روما میلی، یعنی ایکی یوز اوتوز بش ساعت اوتوز طقوز دقیقه اولق اوزره تخصیص ایتشد ر . تفصیلات مشروحہ دن آگلاشلندیفی اوزره کریڈک طول و عرضی و محیطی حقندہ مؤلفین متقدمین میسانندہ اختلافات موجود اوله رق، الیوم بو بابدہ موجود اولان معلومات صحیحہ ایسہ بروجه آتید ر .

کریڈک شرقدن غربہ طوغری طولی اوچ یوز آلتش بش کیلومترو اولدیفی کبی، عرضنك دخی حد اعظمی قرق ایکی و حد اصغری اون ایکی و بو حسابہ گورہ حد وسطیسی اوتوز ایکی کیلومترودر .

حد اعظم اولق اوزره قرق ایکی کیلومترودن عبارت اولان عرض، کریڈک اورتہ جهتہ مصادف اوله رق او جهتك شمالندہ واقع اولان میلوپوطامو و مالویز قضالینك سواخلندن جنوباً واقع اولان مسارا سواخلہ قدر ممتدد ر .

حد اصغر اولق اوزره اون ایکی کیلومترودن عبارت اولان عرض ایسہ

(۱) استاذیون ἑσθίων ازمئہ قدیمہ ده مساحہ ایچون استعمال اولنان بر اولچونك اسمیدر . بر استاذیون ایکیوز یتش یدی آرشونه تقابل ابتدگی تخمین اولنور .

جزیره نك شرق طرفنده واقع « باشى آمو » نام سواحلىدن يره پتر قصبه سىنه قدر امتداد ايدر .

جزیره نك مساحه سطحىسى اطرافنده كان كوچك آطلاراك مساحه سطحىسى داخل اولدىنى حالده يدى بيك سكر يوز مربع كيلومتر ويه قريبيدر . بوحسابه كوره كريدك مساحه سطحىسى قورسيقا جزیره سىنك مساحه سطحىسى سىندن براز ده كويچكدر .

محيط جزیره ايسه اوچيوز طقسان اوچ ميلدن عبارتدر . انگليز ميلى اعتباريله جزیره نك طولى يوز قرق اوچ وعرضك حد اعظمى اوتوز اوچ وحد اصغرى يدى ميلدن عبارت بولمىشدر .

كريدك اطرافنده واقع كوچك آطلار

كريدك اطرافنده برچوق كوچك آطلر موجود اولوب بونلردن اك معروفلىرى ئۆذۆرق وعراىبوسه وسوده وديا وغازدوس آطلريدر .

ئۆذۆرق آطىسى ازمنه قديمده آكيتوس Axutis وونديكلولرك زماننده آيا-
طودورى Ayis Oadompi اسميله معروف اوله رق حانيه قصبه سىنك شمال غربي سىنه
دزت ميل ويلاطانيا سواحله يازم ميل مسافنده واقعدر .

(مابعدى نسخه تاليده)

